F R I F A G B E V E G E L S E

Nr. 20 3. årgang 29. mai 1943

KAMERAT!

En artikkel som for noen dager siden ble gjengitt i den nasifiserte pressen anslår pånytt hyrdetonene overfor arbeidsfolket. Det heter:
"Under alle forhold har det vært arbeiderne som har båret byrdene i et samfund. Det være seg under de såkalte "gode tider", hvorunder både småborgerskapet og de kapitalistiske klikker skummet fløten av de abnorme tilstander med høye priser - eller under de såkalte dårlige tider med arbeidsløshet og derav følgende elendighet. De er seg bevist at arbeid er alle verdiers skaper og grunnlaget fo all menneskelig lykke. Men alltid er de blitt skuffet og bedratt - på en eller annen måte. At de derfor til å begynne med stillet seg skeptisk også overfor de nasjonalsosialistiske bevegelse var bare en naturlig konsekvens av tidligere bitre erfaringer. Selvsagt kan det være bittert, at ikke alle forstår at vi ute lukkende tilstreber det felles beste. Ja, mankan undertiden fristes til å si at " nei dette nytter ikke". Kanskje ligger feilen i vel så stor utstrekning hos oss selv. Kanskje har vi lagt vårt arbeid feilaktig an. Kanskje opptrer vi ikke i det daglige liv på en sådan måte at det skaper respekt for oss som menne sker. Vi må komme på talefot med hverandre. Og er vi først kommet så langt, da er den nasjonalsosialistiske ide's seier, d.v.s. den sunne fornufts seier, ikke langt unna".

Bortsett fra den helt ulogiske konklusjon kan vi understreke de betraktninger som er gjort gjeldende i denne propagandaartikkelen. De norske arbeidere var og er klar over sitt verd i samfundsmaskineriet og de er klar over at selv om en hadde nådd langt da de nasistiske erobringsbander la vårt og andre land i slave lenker, så sto det enda mye igjen før vi hadde erobret også full sosial og økonomisk frihet. De forrædere som ved hjelp av tyske bajonetter idag "styrer" vår land må imidlertid ikke være forundret over at arbeiderne stillet og fortsatt stiller seg "skeptisk overfor den nasjonalsosialistiske bevegelse". De spor det styre har satt etter seg vil vanskelig kunne bibringe hverken arbeiderne eller andre grupper i folket noen forståelse for den "nye tid".

Arbeidsfolket er fratatt alle sine hevdvunne rettigheter. Våre organisasjoner som gjennom års slit var bygd opp og som hadde ført til betydelig framgang for arbeidsfolket på det politiske, sosiale og økonomiske.område, er brutalt trampet ned og overtatt av våre motstandere. Alle rettigheter i forbinnelse med fastsetting av lønns- og arbeidsvilkår er gjort illusoriske. Prisene på de viktigste forbruksvarer er steget tårnhøyt, mens lønningene ikke bare er uforandre men i mange tilfelle slått ned. Underernæring og sult er blitt resultatet av de tyske og quislingske diktatur.

Og i tillegg til denne politiske og økonomiske umyndiggjørelse, har arbeidsfolket som hele vårt folk forøvrig, blitt utsatt for uhørte rettskrenkelser og den mest utemmede terror fra Gestapo og dets norske elever i statspoliti og hird. Disse kjennsgjerninger vi her har pekt på er i seg selv mer enn tilstrekkelig til at arbeiderne ikke bare"stiller seg skeptisk", men i avgjort kampstilling til nasismen. Selv om de tyske overfallsmenn og deres norske medløpere hadde f fart fram med fornuft og anvendt menneskelige metoder som tilfellet tildels er i Danmark, ville den norske arbeiderklasse, som folket forøvrig, alikevel tatt kampen opp og reist den samme kompakte motstandsfront mot krigsforbryterne. En diskuterer ikke med representanter for en bevegelse som har undertrykkelse, ufrihet og utplyndring på sitt program. Og en kommer fram for alt ikke "på talefot" med den forbryterklikk som forrådte folk og land da fienden uten varsel brøt seg veg innover våre grenser.

- V -

ARBEIDSMOBILISERINGEN

Den "nasjonale" arbeidsmobilisering har nå også nådd de offentlige tjenestemenn (arbeidere og funksjonærer). "Minister" Lippestad har underskrevet en forordnin om at de offentlige tjenestemenn ikke lenger skal være undtatt fra registrering plikten. Uten å vente på offentliggjørelse av denne forordning, er det allerede foretatt utskrivning av enkelte høyere funksjonærer i næringsdepartementet. Blandt kommunale tjenestemenn er det særlig foretatt utskrivning ved Oslo Spor-veier.

Det norske folk ble forespeilet at registreringen gjaldt en nasjonal arbeidsinnsats. Utviklingen har vist at det var blendverk. Det er nå på det rene at tyskerne søker å foreta en fullstendig mobilisering av all arbeidskraft i landet til direkte innsats i den tyske krigsføring, endog i militære formasjoner og i tyske uniformer. Ingen kan lenger frivillig la seg registrere eller utskrive til arbeidsmobiliseringen, uansett hvilke trusler som måtte komme.

DU HAR RETT OG PLIKT TIL Å NEKTE Å DELTA I EN KRIGSINNSATS FOR FIENDEN!

Av hensyn til norske interesser har hittil bare enkelte stillinger eller grener innen statstjenesten vært blokkert, og det til tross for de mange arrestasjoner eller politiske avskjedigelser av statstjenestemenn. NS vil nå åpenbart ved tysk hjelp søke å tvangsutskrive gode nordmenn fra de offentlige etater og truer derved den norske front innen hele den offentlige forvaltning. Av nasjonale grunner er det derfor nødvendig å blokkere alle stillinger i statstjenesten på samme måte som alle kommunale stillinger allerede er blokkert. Unntatt er bare leger og pleiepersonalet ved sykehusene.

DEN SOM HERETTER SØKER STILLINGER I OFFENTLIGE ELLER HALVOFFENTLIGE INSTITUSJONER VIL IKKE KUNNE INNEHA NOEN STILLING I DET OFFENTLIGE ETTER KRIGEN!

Parolen er:

SEND IKKE REGISTRERINGSSKJEMA ELLER KORT!

MØT IKKE FRAM VED UTSKRIVNING!

SØK IKKE STILLINGER I STAT ELLER KOMMUNE!

ET VARSKO TIL KVINNENE!

Tvangssendingen av menn til de tyske militære anlegg har allerede skapt en følelig mangel på arbeidskraft i såvel offentlige som private foretagender. Det forsøkes derfor i stor utstrekning og erstatte denne mannlige arbeidskraft med kvinner. Således er Oslo Sporveier, Norges Statsbaner, Vinmonopolet for å nevne noen av de viktigste, stadig ute etter kvinner som øyeblikkelig blir ansatt når de melder seg. Det er allerede lykkes disse institusjoner å kapre en del kvinnelig arbeidskraft. Men en får gå ut fra at det her dreier seg om nazister som frivillig har meldt seg. Norske kvinner vil selvsagt ikke være medvirkende til at enda flere menn blir sendt på krigsarbeid for fienden. Men det er faktisk det de kvinner gjør som nå melder seg på arbeidsmarkedet og tar jobbene etter de menn nazistene har sendt.

- V -

KORRUPSJONEN INNEN NS

og fagorganisasjonen gir seg stadig smukkere utslag. Sjefen for restaurant "Keyser", en tvilsom fyr med navn Kåre Olafsen, lånte i sin tid 20.000 kroner i Hotell og Restaurantarbeiderforbundet ved hjelp av sin gode venn den komis.ke Stephansen, som både vi og politiet har avslørt som en notorisk underslager og kassebedrøver. Som kausjonister for dette irregulære lån opptrådte ingen mindre enn den komis.ke formann i L.O. Fossum, samt en hr.Melstrøm. Da restauratør Olafsen ble arrestert ble kausjonsforpliktelsene aktuell for Fossum og Melstrøm og de fikk pågang om å betale. Men nazistenes første mann innen fagorganisasjonen visste råd. Han gikk til den nyoppnevnte komis.ke i Kommuneforbundet, hr. Getz, og pålа denne å utrede de 20.000. Hr. Getz fulgte oppfordringen, og da revisorene i kommuneforbundet var formastelige nok til å gjøre anmerkninger til "transaksjonen", ble de innkalt og fikk en alvårlig overhaling.
Vi kan nesten være enig med hr. Getz. Revisorer som er så pirkete at de gjør antegninger ved bagateller som 20.000 kroner passer ikke i nyordningen.

- V -

ALT METALLBESLAG

i Oslo som var rekvirert til sivilt Norsk bruk (deriblant Sporvegens beslag i vognene som utgjør ca. 15 tonn) er av tyskerne forlangt utlevert. Direktøren for metallkontoret satte sin stilling inn på saken. Han er nå avskjediget og nytt styre innsatt.
Videre er det fra Oslo Sporveger beslaglagt 40 tonn kobbertråd som skulle anvendes for trolleybusser. Dette parti skal sendes til Tyskland.
I det siste er det også kommet flere partier med kull og sinders, som er inn-

ført over clearing og således må betales med norske varer. Man skulle tro at dette brensel da kom det sivile norske forbruk til gode. Så er imidlertid ikke tilfelle. Hovedmassen går direkte til tyskerne, og en forsvinnende del blirtildelt bedrifter som direkte arbeider for tyskerne.

- V -

K R I G E N S G A N G.

MIDDELHAVET. Med stor kraft holder de allierte fram med flyoffensiven mot de italienske baser ved Middelhavet. Aksens forsvarstiltak har vist seg å være utilstrekkelige, og de klarer på langt nær ikke å demme opp for de alliertes flyangrep. Således ble på 4 dager fra 19. til 23. mai over 300 aksefly ødelagt mot 17 allierte. Særlig den 20. mai var en meget gunstig dag for de engelske og amerikanske flyvere. I løpet av dagen ble 117 aksefly skutt ned eller ødelagt på bakken mot et alliert tap på et fly. Under et angrep av amerikanske fly mot en viktig flyplass ved Piombino lo mil nord for Rom ble 58 fly som sto på bakken ødelagt. Samme dag ødela jagerfly en luftkonvoy på 7 seksmotors transportfly. Siden lørdag har oppmerksomheten i stor utstrekning vært rettet mot ferjestedene på begge steder av Messinastredet. Byene Messina og Reggio Calabria har vært utsatt for en rekke større angrep, og havneinnretningene har vært utsatt for skader som legger store hindringer i veien for ferjetrafikken mellom Sisilia og fastlandet. Hovedmålet søndag var festningsverkene på Pantellaria. Fra tidlig om morgen til langt på kveld fløy bølger av allierte fly inn over øya og kastet sine bomber fra lav høyde. I første rekke gikk det ut over øyas eneste flyplass. Mandag ble hovedanprepene rettet mot mål på Sardinia. Over 300 allierte fly bombet 9 forskjellige mål på øya. Bare 3 fly gikk tapt under denne operasjon.

VESTFRONTEN. Også her rettes det stadig nye og virkningsfulle slag mot aksens krigsmaskin. Den 19. mai var en større amerikansk bombeflyavdeling over områdene ved Flensburg i Nord-Tyskland. 2 dager senere var amerikanerne over Emdenog flåtehavnen Wilhelmshafen. Ved begge disse angrep ble det gjort betydeligskade på krigsviktige anlegg. Natt til den 21. trengte britiske moskitofly helt fram til Berlin mens andre fly gikk til angrep på kommunikasjonsmidler, særlig lokomotiver, i Ruhrområdet. Søndagsnatt gjennomførte britiske fly krigens hittil største angrep mot industribyen Dortmund i Ruhrområdet. I løpet av 1 time kastet de svære maskinene ned en bombevekt på over 2000 tonn Dette er 4 gånger så mye som tyskerne kastet ned under sitt største angrep mot London høsten 1940. Det er bare 14 dager siden Dortmund forrige gang var utsatt for storangrep, og i forrige uke ble byen satt under vann på grunn av sprengningen av Ederdammen. Hertil kommer så skadene ved storangrepet søndagsnatten, som etter de siste flyrapporter var meget omfattende. Avbyens tallrike fabrikker er det så og si utelukkende rykende tomter igjen. Det er symptomatisk for den virkningen angrepene på Vest-Tyskland har at den spanske fascistpresse har startet en hysterisk kampanje for å få begrenset luftangrepene mot byene. Tonen i den samme presse var en helt annen den gangen de engelske byene fikk unngjelde.

RUSSLAND. Sommerfelttoget på østfronten lar også i år vente på seg. Verdenspressen i begge de krigførende leire inneholder daglig spekulasjoner over når og hvor de nye operasjoner vil finne sted. Likeledes er det på det nåværende tidspunkt umulig å si hvilken av de kjempende partier vil ta initiativet. Det er som før nevnt mye som taler for at områdene ved Leningrad og Moskva kommer til å ligge i brennpunktet. I hvert fall trekker begge parter sammen store styrker langs disse fronter. - I uken som gikk var det fortsatt artilleriduelller og flyvirksomheten som preget billedet. Under et større tysk flyangrep mot Kursk mistet tyskerne 65 fly. Ved en rekke punkter langs fronten kom det til ganske heftige patruljekamper. Særlig ved Isjum og Lisishansk har det vært kjempet med stor heftighet mellom større patruljer. Slike kamper har også funnet sted ved Velikije Luki og Orel. Stridene på Kuban har stilnet av igjen. Russerne er for tiden opptatt med å trekke sammen ytterligere tropper her.

DET FJERNE ØSTEN. I flere måneder har det vært forholdsvis stille i det fjerne østen. Den engelske offensiv i Burma førte ikke fram og kineserne har hatt

tildels svære forsvarskamper å utstå. I forrige uke gikk imdlertid amerikanerne i land på øya Attu i Aleutene. Japanerne ble tvunget tilbake, og de står nå foran tilintetgjørelsen. (avsluttet 26. mai -43)

- V -

FREDSMÅLENE.

Vi fortsetter i dag den oversikt vi begynte i forrige uke med behandling av endel av de problemer som vil melde seg når krigen er vunnet og presiseringen av det syn som må trenge gjennom for at vi også kan vinne freden:

BESKYTTELSE FOR MINORITETER.

Nasjoanlitetsprinsippet kan ikke være enerådende ved fastsettelsen av de nye statsgrenser i Mellom-,Øst- og Sydøst-Europa. Hvordan man enn trekker grensene vil det framdeles finnes nasjonale mindretall. Føderative ordninger byr den eneste fornuftige løsning på dette problem.

Minoriteter må kunne vareta sine nasjonale, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser og de bør sikres selvstyre. De borgere som tilhører nasjonale mindretall bør forfatningsmessig sikres nasjonal, politisk, sosial og økonomisk likeberettigelse i staten. Disse rettigheter bør garanteres internasjonalt. Gjennom effektive internasjonale organer bør det skapes betryggende garantier for at også mindre grupper og enkeltindivider kan utøve sine nasjonale og øvrige rettigheter. Slike garantier forutsetter imidlertid at vedkommende befolkningsgruppe viser full lojalitet overfor den stat den tilhører.

Den urett som er oppstått ved den nazistiske utflytning og omflytning av befolkningsgrupper, må gjøres god igjen, og det må hindres at det blir skapt ny urett. Større muligheter enn under mellomkrigsperioden til fri flytning over grensene må gå inn som et av prinsippene for den nye internasjonale verden. Dette krav er i høy grad av sosial art: De brede lag av folket må få anledning til å flytte fritt.

AVSTRAFFELSE AV KRIGSFORBRYTERNE.

Det er et almindelig rettferdskrav at de ansvarlige for den pågående krig og for de grenseløse forbrytelser mot de undertrykte folk blir trukket til ansvar og straffet. Dette bør skje gjennom overstatlige domstoler.

I samband med den organiserte rettslige avstraffelse av krigs- og okkupasjonsforbryterne bør alle hemmelige dokumenter om forhistorien til krigen legges fram for offentligheten.

I motsetning til de påkrevde internasjonale kontroll-åtgjerder må det ikke bl tale om straffeåtgjerder mot hele folk eller befolkningsgrupper. Churchill og Roosevelt har også slått fast i samband med møtet i Casablanca i januar 1943 at de allierte ikke har til hensikt å tilintetgjøre befolkningen i de beseirede land eller utsette den for en grusom behandling. Stalin har bestemt tatt avstand fra rasehat mot visse folk og understreket at Sovjetsamveldet akter å tilintetgjøre hitlerstaten men ikke selve Tyskland.

Vi slutter oss til disse synsmåter og tror at arbeiderbevegelsen i de forskjellige land vil få en viktig oppgave ved på den ene side å vokte over at ikke de skyldige unnslipper sin fortjente straff og på den annen side å hindre straffeåtgjerder mot hele folk som kan legge spiren til ny ufred.

- V -

De etterkrigsproblemer vi her har tatt under behandling og de mange andre problemer som vil melde seg og som vi etter hvert skal gi en ny utredning av, er av den største viktighet for arbeidsfolket også i vårt land. Våre orienteringer bør derfor diskuteres og gjøres kjent, slik at vi selv under den nåværende illegale virksomhet, får en bredest mulig drøftelse av disse livsviktige spørsmål. Vi tror at de synsmåter vi her har gjort oss til talsmenn for også må danne grunnsynet i en framtidig

F R I F A G B E V E G E L S E